

SUIKER: VAN OVERSCHOT NAAR TEKORT

TEKST: KOEN LAUWERS (FINANCIEEL ANALIST)

Na enkele jaren met een aanbodoverschot zal de wereldwijde suikermarkt dit oogstjaar opnieuw in deficit zijn. De prijs heeft daar de voorbije maanden wel al op geanticipeerd.

De suikermarkt wordt eigenlijk gedomineerd door twee landen: Brazilië aan de aanbodzijde en India aan de vraag- én aanbodzijde. Brazilië domineert het aanbod met een aandeel van iets meer dan 20 procent in de totale productie. India volgt op de tweede plaats (14 procent), gevolgd door de Europese Unie (11 procent) en China (10 procent).

China is, anders dan bij de meeste andere grondstoffen, geen markt- en prijsbepalende factor want vraag en aanbod houden elkaar in evenwicht. De lokale productie volstaat dus om de eigen behoeftes te dekken. Dit neemt niet weg dat China op termijn wel een belangrijke rol kan spelen, bijvoorbeeld als de consumptie verder toeneemt en het aanbod het tempo niet kan volgen.

De rol van de Europese Unie was tot voor 2006 nog belangrijker. Onder druk van de Wereldhandelsorganisatie (WHO) moest het Europese suikerbeleid drastisch worden hervormd. De WHO oordeelde na een klacht van andere landen dat het systeem van inkomenssubsidies aan de boeren concurrentievervalsend werkte. De voorbije drie jaar heeft de Unie de suikerproductie met 30 procent verminderd. De EU moet nu jaarlijks zelfs 12 miljoen ton suiker importeren, terwijl zij vroeger een belangrijke exporteur was.

Volgens het Amerikaanse ministerie van landbouw (USDA) zal Brazilië dit jaar 36,8 miljoen ton suiker produceren tegenover 32,4 miljoen ton vorig jaar. Deze toename betekent niet noodzakelijk dat er ook meer

suiker beschikbaar zal komen voor de export. Brazilië zet namelijk een groot deel van de ruwe suiker om in biobrandstof of bio-ethanol. Momenteel bedraagt de verhouding ongeveer 45 procent voor geraffineerde suiker en 55 procent voor ethanol.

De keuze voor ethanol is het resultaat van een strategische beslissing van de Braziliaanse regering om de afhankelijkheid van de olie-import te verminderen. Vrijwel alle auto's in Brazilië zijn uitgerust om op biobrandstof te rijden. De hoeveelheid ruwe suiker die wordt omgezet in ethanol is afhankelijk van de ontwikkeling van de olieprijs. Bij een lage olieprijs is de druk minder groot om meer ethanol te produceren. Voorlopig is ethanol in Brazilië nog grotendeels een binnenlandse aangelegenheid. De Amerikanen schermen hun markt af voor Braziliaans ethanol met hoge importheffingen omdat ze zelf ethanol produceren uit maïs. Dit is veel minder efficiënt en de ethanolindustrie in de Verenigde Staten kan dan ook alleen overleven dankzij royale overheids subsidies.

India is de belangrijkste speler aan de vraagzijde met een aandeel van 15 procent. Dit cijfer blijft relatief constant, wat niet gezegd kan worden van het Indiase aanbod. India nam in het oogstjaar 2007-2008 14 procent van de totale productie voor zijn rekening. Onder normale omstandigheden is het land een netto-exporteur van suiker. Als gevolg van de lage suikerprijs en de hoge graanprijzen in 2007 en een deel van 2008 zijn heel wat boeren onder financiële druk echter overgeschakeld van de teelt van suiker naar die

van granen.

Vorig jaar daalde de suikerproductie al met een vijfde ten opzichte van 2007 en voor het oogstjaar 2008-2009 wordt een verdere afname met bijna 40 procent verwacht, waardoor de productie op amper 15 tot 16 miljoen ton zal uitkomen tegenover een consumptie van meer dan 20 miljoen ton. India kan het verschil gedeeltelijk compenseren door te putten uit bestaande voorraden die de voorbije jaren werden opgebouwd maar toch zal het land dit jaar vrijwel zeker suiker moeten importeren. De overheid heeft daar overigens al op geanticipeerd door het afschaffen van de importheffingen op suiker.

APARTE PRIJSONTWIKKELING

De suikerprijs kent een eigen dynamiek en heeft de voorbije jaren een ander parcours afgelegd dan de prijs van de meeste andere grondstoffen. De prijs van een pond suiker piekte begin 2006 boven de 20 dollarcent, komende van minder dan 6 dollarcent twee jaar eerder. In 2007 viel de suikerprijs op-